

Ekonomi

Budget 2025 och flerårsplan för åren 2026–2027

Antagen av Kommunfullmäktige 2024-06-17, §95

Innehåll

Föreslagen budget	3
Politiska prioriteringar	5
Kommunkoncern	6
Viktiga förhållanden	7
Omvärldsbevakning.....	7
Arbetsmarknad.....	7
Befolkning/demografi	7
Budgetförutsättningar	8
Intäkts och kostnadsutveckling.....	8
Finansiell analys	8
Avslutande kommentar	10
God ekonomisk hushållning	12
God ekonomisk hushållning: Sunne kommun	12
God ekonomisk hushållning: Kommunkoncernen	13
Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv.....	13
Konsekvensanalys	14
Resultatbudget	15
Kassaflödesplan.....	15
Balansbudget.....	16
Investeringsplan.....	16
Kommunstyrelsen	18
Arvoden	19
Kommunalt partistöd	20
Miljö- och bygglovsnämnd.....	21
Överförmyndarnämnd	21
Valnämnd	22
Kommunrevision	22
Bilaga 1. Övergripande mål och indikatorer	23
Bilaga 2. Taxor och avgifter	29
Bilaga 3. Intern kontrollplan	46

Föreslagen budget

Budgetbeslutet för den ekonomiska styrningen framgår av följande punkter:

1. Årets resultat uppgår till $\geq 2,0$ %.
2. Skattesatsen fastställs till 21,62 kr/skkr år 2025.
3. Övriga finansiella mål:
Självfinansieringsgraden av investeringar uppgår till ≥ 52 %.
Soliditeten uppgår till ≥ 47 %.
Soliditeten inkl. ansvarsförbindelsen uppgår till ≥ 30 %.
Pensionsavsättning uppgår till ≥ 9 mkr.
4. De övergripande målen utgår från kommunstrategin. För att god ekonomisk hushållning ska anses uppnått bör minst 70 % av målen vara uppfyllda. Målen framgår av budgetdokumentet, måldokument som bilaga 1.
5. Finansiella mål för kommunkoncernen är:
Resultat: $\geq 2,1$ %
Soliditet: ≥ 31 %
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse: ≥ 20 %
Övergripande mål för kommunkoncernen framgår av budgetdokumentet, bilaga 1.
6. Nämnderna tilldelas följande ekonomiska ramar:

Nämnd	Tusen kronor (tkr)
Kommunstyrelsen	970 556
Miljö- och bygglovsnämnden	350
Överförmyndarnämnden	2 950
Valnämnden	50
Kommunrevisionen	946

7. Justeringar mellan verksamheterna inom KS beslutas av KS. KS kan delegera till kommunchef att besluta om justeringar mellan verksamheterna inom KS. Ökning/minskning av nämndernas/revisionens totalramar beslutas av KF.
8. Kommunfullmäktige godkänner att en checkkredit om 80 mkr kopplas till koncernkontot i Fryksdalens Sparbank, fördelat på 63 mkr för Sunne kommun, 2 mkr för Rottneros Park Trädgård AB och 15 mkr för Sunne Fastighets AB.
9. Kommunstyrelsen får ta upp lån inom en total ram om 240 mkr.
10. Kommunfullmäktige beslutar, såsom för egen skuld ingå borgen för Sunne Fastighets AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta belopp om 606 mkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Kommunstyrelsen får löpande fastställa avgiftens storlek inom borgensramen, för närvarande 0,5 %.
11. Investeringsbudgeten har en total ram om 110,1 mkr.
12. Partistödet för 2025 utbetalas i förskott i januari enligt regler för kommunalt partistöd, antagna av kommunfullmäktige 2014-09-29, § 98. Partistödet för mandatperioden 2023–2026 fastställs och totalramen är 545 tkr.

13. Kommunfullmäktige beslutar om taxor och avgifter för 2025 enligt bilaga 2.
Fastställande av indexjustering av taxor och avgifter enligt bilaga 2 delegeras till kommunstyrelsen respektive miljö- och bygglovsnämnd.
14. Kommunstyrelsen fattar beslut om intern kontroll för kommunstyrelsen, bilaga 3. Kommunstyrelsen tar del av övriga nämnders interna kontrollplaner för kännedom, bilaga 4.
15. Ärenden remitterade till budgetprocessen:
Överförmyndarnämnden äskar om en budgetram om 3 000 tkr för 2025. Äskandet beviljas delvis.
Överförmyndarnämnden beviljas en budgetram om 2 950 tkr.
Miljö- och bygglovsnämnden äskar om en budgetram om 350 tkr. Äskandet beviljas.

Politiska prioriteringar

Kommunal kärnverksamhet ska alltid prioriteras. Kommunen ansvarar för merparten av de välfärdstjänster som har stor påverkan på befolkningens hälsa genom livet. Det handlar om hur skolan och den sociala omsorgen fungerar, om hur samhällsplanering bedrivs och i vilken mån det finns kultur- och fritidsaktiviteter för alla.

Sänkning av skattesatsen påbörjades under 2024 för att Sunne på sikt ska ha Värmlands lägsta skattesats. Skattesänkning innebär att invånarna i Sunne får mer pengar i plånboken.

Sunne strävar efter att bli Värmlands bästa skolkommun. Värmlands bästa skolkommun innebär stabil hög målpuppfyllelse och en tydlig progression i kunskapsutvecklingen. För att lyckas behöver hela kommunen sträva mot detta mål. Det krävs att skolans alla nivåer, från förskola till gymnasie-/vuxenutbildning, samt socialtjänst och samhällsbyggnad inkluderas i detta arbete. Utbildningen ska leda till självständiga individer som kan påverka den egna framtiden och framtida livsval. Elevhälsan har en viktig roll i det arbetet.

Kommunen ska kännetecknas av god tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Kommunens myndighetsutövning gentemot företag och privatpersoner ska vara tillåtande, serviceinriktad och rättssäker.

Landsbygdsutveckling är ett viktigt fokusområde. Utveckling sker med fördel genom exempelvis privata initiativ med exempelvis byapeng, där bygdens egna prioriteringar framkommer.

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare med konkurrenskraftiga löner. Kommunens lokala kollektivavtal gällande arbetstid ska ses över till förmån för centrala avtal.

Ett miljöledningssystem ska införas stegvis. Initial inriktning är reningsverk, renhållning och skola. Implementering av miljöledningssystem skapar förutsättningar för kommunen att i större omfattning beakta miljöperspektivet. Det förväntas bland annat leda till energibesparing, minskad resursanvändning och minskade kostnader på sikt.

För att höja kvaliteten inom äldreomsorgen satsas på ökad vidareutbildning. Sunne ska fortsatt sträva mot att kontinuiteten i hemtjänsten ökar.

LOV, lagen om valfrihetssystem, ska införas med bibehållen kvalitet där det är möjligt och ekonomisk försvarbart.

Sunne kommun ska fortsatt främja utvecklingen inom kultur och föreningsliv. Entreprenörskap och näringsliv är viktiga.

Kommunen ställer sig positiv till olika typer av samfinansiering med privata investerare som är beredda att investera i det som är traditionella kommunala investeringar. Bedömning ska göras från fall till fall.

Kommunkoncern

I kommunkoncernen ingår förutom Sunne kommun de helägda bolagen Rottneros Park Trädgård AB och Sunne Fastighets AB. Båda bolagen är små jämfört med kommunen. Kommunens nettoomsättning är ca 1 400 mkr/år, medan nettoomsättningen för Rottneros Park Trädgård AB är ca 5 mkr/år och Sunne Fastighets AB ca 140 mkr/år. Sunne Fastighets AB har en hög låneskuld som påverkar koncernens soliditet och belåningsgrad. Bolagens resultat påverkar koncernens resultat då koncernens resultat är summering av kommunens och bolagens resultat.

Rottneros Park Trädgård AB erhåller ett kommunalt driftsbidrag om 510 tkr/år och har enligt ägardirektivet kapitaltäckningsgaranti. Enligt förvaltningsavtalet mellan kommunen och Sunne Fastighets AB ska årlig ekonomisk avstämning för förvaltade fastigheter göras. Avstämningen kan medföra justering av debiterade hyreskostnader.

Kommunkoncernen	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Resultat (% av skatteintäkter o generella statsbidrag)	2,1	3,1	1,7	0,7	2,1	2,1	3,3
Soliditet (%)	33	32	32	31	31	32	32
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse (%)	17	19	20	20	20	21	21

Soliditet är en indikator på finansiell balans och långsiktig betalningsförmåga. Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital, dvs finansieras utan att låna. Om soliditeten urholkas rör sig koncernen mot obalans, och koncernen kan då få svårt att klara både långsiktiga och kortsiktiga åtaganden utan att låna. För att behålla en oförändrad soliditet behöver koncernen göra plusresultat.

Då fastighetsbolaget varit inne i och kommunen är i en expansiv fas med nyupplåning, bedöms koncerners soliditet minska något 2024 för att sedan öka igen. Då kommunen gjorde en större partiell inlösen under 2022 beräknas soliditet inklusive ansvarsförbindelse kontinuerligt öka.

Per 2022 var koncernens låneskuld 54 tkr/invånare. Motsvarande siffra för riket var 70 tkr/invånare och för Värmland 66 tkr/invånare. Per 2025 beräknas koncernens lån uppgå till ca 62 tkr/invånare.

Gällande borgensförbindelser ligger Sunne högre än både riket och Värmland, vilket beror på att Sunne Fastighets AB tagit lån i samband med renoveringen av Selmagården. Allt eftersom fastighetsbolaget amorterar minskar förbindelsen. Borgensförbindelserna beräknas till ca 43 tkr/invånare under planperioden (2022: Riket 30 tkr/invånare, Värmland 32 tkr/invånare, Sunne 47 tkr/invånare).

Kommunkoncernens totala investering per invånare har de senaste åren legat under både snittet i riket och Värmland. Snittet i både riket och Värmland har de senaste tre åren legat på ca 14–16 tkr/invånare. Under 2025 beräknas koncernen hamna på ca 9 tkr/invånare, och för perioden 2025–2027 på i snitt ca 7 tkr/invånare.

Viktiga förhållanden

Fullmäktige fastställer de ekonomiska ramarna i juni. Ramarna grundas på politiska beslut och prioriteringar som gäller verksamhetens omfattning, inriktning och kvalitet. Budgetdialog har genomförts med kommunstyrelsen, utskottsordförande, partiföreträdare och tjänstemän. Under hösten arbetar förvaltningen med verksamhetsplaner och detaljbudget.

Omvärldsbevakning

Lågkonjunkturen som Sverige befinner sig i sedan 2023 bedöms slå igenom tydligare på arbetsmarknaden under 2024 och arbetslösheten bedöms stiga. Inflationen faller tillbaka både i Sverige och omvärlden, men läget i svensk ekonomi fortsätter vara svår med svag tillväxt och en låg efterfrågan på arbetskraft. Lågkonjunkturen börjar återhämta sig i slutet av 2024, men det dröjer till 2026 innan lågkonjunkturen är över.

Kompetensbristen märks inom kommunens alla verksamheter, men främst inom vård- och omsorgsverksamheterna. I grunden är det en stor utmaning att antalet personer i yrkesverksam ålder ökar långsamt, samtidigt som gruppen äldre, och därmed mer vårdkrävande, ökar snabbt. Enligt SKR kommer antalet personer över 80 år i riket att öka med nästan 50 % fram till 2031, vilket innebär att äldreomsorgen behöver öka antalet anställda med drygt 30 % under samma period. Samtidigt ökar personer i arbetsför ålder endast med 4 % under samma period. Ökningen av antalet sysselsatta är dessutom betydligt lägre än ökningen i arbetsför ålder. Att hitta rätt kompetens är välfärdens största utmaning. När arbetskraften inte räcker till går det inte att möta kompetensutmaningen enbart genom att rekrytera fler, i stället behövs nya arbetssätt och att tillvarata och utveckla kompetensen hos de befintliga medarbetarna.

Arbetsmarknad

Sunne har historisk legat lågt när det gäller arbetslöshet. För 2023 var årsmedelvärdet av registrerad arbetskraft, 16–64 år, 4,3 % i Sunne, jämfört med riket 6,4 %, och Värmland 6,1 %. Enligt SKR:s beräkningar kommer arbetslösheten i riket att försämrans under 2024 och förbli svag 2025 innan den förbättras. Prognosen är att antalet arbetslösa i riket stiger till 8,3 respektive 8,4 % som årsgenomsnitt.

Befolkning/demografi

Budget 2025–2027 beräknas på en total befolkning om i snitt 13 350 invånare. Enligt befolkningsprognos kommer totala antalet invånare att vara oförändrat (13 353–13 356 invånare). Antal invånare i åldersgrupperna ≤64 år minskar medan åldersgrupperna 65+ ökar.

Den senaste 10-årsperioden har befolkningen ökat med 365 invånare. Under 2023 minskade antal invånare och per 31 december 2023 var antalet invånare 13 366 (-52 jmf föregående år). Enligt befolkningsprognos beräknas kommunen år 2033 ha 13 354 invånare, medel för perioden beräknas ligga på 13 359 invånare. Mellan åren 2023 och 2033 prognosticeras en minskning i åldrarna 0–19 år (-180 personer, -6,6 %), 20–64 år (-386 personer, -5,5 %), och en ökning i åldrarna 65–79 år (+154 personer, +5,9 %) och 80+ (+400 personer, +39,8 %).

Budgetförutsättningar

Intäkts och kostnadsutveckling

Kommunens intäkter är hämtade från SKR:s skatteunderlagsprognos per april 2024. Under åren 2020–2024, har både skatteintäkter och generella statsbidrag ökat kraftigt. Samma ökning väntas inte under 2025–2027. För 2025 beräknas ökning i skatteintäkter och generella statsbidrag medföra ramuppräknings om ca 3,1 %, för 2026 ca 2,0 % och för 2027 ca 1,9 %. Baserat på SKR:s antaganden om löneökning och inflation de kommande åren, beräknas verksamheternas generella nettokostnadsökning till ca 3,1 % per år för planperioden 2025–2027. Då 2024 är ett ekonomiskt utmanande år där personalomställning krävs för att nå budgeterat resultat, samt att beräknad intäktsökning för 2026–2027 inte motsvarar beräknad kostnadsökning, finns dock fortsatt krav på effektivisering under 2025.

Förändring i pensionssystemet medförde ökad kostnad för kommunen från och med 2023. Detta då avsättningen till tjänstepensionen höjdes med 1,5 % av den pensionsgrundande lönen. Den höga inflationen medförde ytterligare höjning, vilket gör att kommunens pensionskostnader beräknas nästan dubbleras mellan 2022 och 2024. De ökade kostnaderna finansieras till stor del genom höjt PO-pålägg, vilket innebär att verksamheterna behöver hantera ökningen inom tilldelad ram. Under 2025 prognosticeras pensionskostnaderna sjunka igen, och kommunen budgeterar då återigen med pensionsavsättning.

Kommunalskatt

Inför 2024 budgeterade kommunen sänkt skattesats om 0,05 procentenheter, vilket motsvarade en intäktsminskning om ca 1,5 mkr. Under planperioden (2026) planeras ytterligare skattesänkning om 0,35 procentenheter, vilket motsvarar ca 10,5 mkr. Räknat på medellönen för Sunne kommuns arbetstagare (ca 32 700 kr/mån) ger en skattesänkning om 0,4 procentenheter ca 1 600 kr/år.

Under 2024 uppgår Sunnes kommunalskatt till 21,62 %. I de sexton kommunerna i Värmlands län varierar kommunernas skattesatser mellan 21,27 % i Karlstad till 22,92 % i Hammarö. Den genomsnittliga skattesatsen i länet uppgår till 22,09 % medan genomsnittet i riket är 20,70 %. Sunne har 2024 den tredje lägsta skatten bland kommunerna i Värmlands län. Genom att sänka skattesatsen i flera steg över tid, ges verksamheten tid att ställa om och genomföra effektiviseringar som ger effekt på längre sikt.

Finansiell analys

På grund av det ekonomiska läget sätts det kortsiktiga resultatmålet lägre än målet i kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Strävan är dock att höja resultatmålet under perioden. Då investeringbehovet fortsatt är högt hjälper ett högre resultat till att öka självfinansieringen av investeringarna, vilket har en positiv effekt på soliditet och kassalikviditet. Ett högre resultat ger också kommunen större möjlighet att klara svängningar i ekonomin, ha utrymme för oförutsedda utgifter och ger också ökad möjlighet till eventuella nedskrivningar och ytterligare partiell inlösen av pensionsförpliktelsen.

Resultat och pensionsavsättning

För 2025 budgeteras ett resultat om 2,0 % för att succesivt höjas till 3 % år 2027. Kommunens långsiktiga mål är att resultatet under en rullande 5-årsperiod ska uppgå till minst 2 %. För perioden 2023–2027 beräknas det genomsnittligt resultatet till 1,9 %.

Ett resultat motsvarande 2 % ger utrymme att självfinansiera större delen av kommunens investeringsvolym. Normalt innebär det att kommunens kort- och långsiktiga finansiella handlingsutrymme, i form av likviditet och soliditet, behålls. Resultatnivån behövs för att Sunne ska ha finansiell stabilitet, klara svängningar i ekonomin och ha utrymme för oförutsedda utgifter.

Kommunen har sedan 2003 periodvis försäkrat bort delar av ansvarsförbindelsen (pensionsskulden). Kommunens långsiktiga mål är att under en rullande 5-årsperiod avsätta i snitt 4,5 mkr/år. Per 31 december 2023 återstår 185 mkr. 2022 avsattes 26,5 mkr i partiell inlösen, 2023 gjordes ingen inlösen och ingen inlösen är budgeterad för 2024. Under planperioden, 2025–2027, budgeterar kommunen i snitt 7,5 mkr/år för partiell inlösen av ansvarsförbindelsen, vilket för 5-årsperioden 2023–2027 innebär i snitt 4,5 mkr/år. På kort sikt påverkar partiell inlösen resultatet negativt, på lång sikt minskar pensionsförpliktelserna och soliditeten ökar.

Investeringsvolym och självfinansiering

Kommunen har som långsiktigt mål att självfinansieringsgraden över en rullande 5-årsperiod når 100 %. 100 % eller mer innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar, under 100 % finns risk att kommunen behöver låna för att finansiera investeringarna. Under 5-årsperioden 2023–2027 beräknas självfinansieringsgraden till 60 %. Den lägre självfinansieringsgraden bedöms motiverad då kommunen har ett uppdämt renoverings-/investeringsbehov samtidigt som kommunen har en låg låneskuld och en hög soliditet. Efter planperioden är avsikten att vara mer återhållsam med investeringsvolymen för att på så sätt återställa självfinansieringsgraden över tid.

Kommunens investeringar ska under planperioden i första hand inriktas på att renovera och underhålla det befintliga beståndet. Förvaltningen förfogar årligen över en rambudget för löpande investeringar/reinvesteringar. Förvaltningen prioriterar utifrån verksamhetsmässiga behov och förbättringsmöjligheter, och i ett nära samarbete med kommunens fastighetsbolag. Investeringar som medför lägre driftskostnader framgent ska prioriteras.

Nyinvesteringar/satsningar prioriteras politiskt. Under perioden är sex projekt prioriterade: renovering av Brogården (SÄBO), renovering av Prästbols förskola/skola, matsal/kök på Fryxellska området, vidareutveckling av Fryxellska området, idrottshall på Skäggebergsskolan samt ishallen.

Renovering av bron i Rottneros är inte prioriterad. Tossebergsklätten kan skötas som utsiktsplats utan entreprenör som bedriver café/restaurang medan bron i Rottneros i nuläget kan nyttjas som G/C-bro.

För projekt om 2–5 mkr krävs igångsättningsbeslut av kommunstyrelsen och för projekt över 5 mkr krävs igångsättningsbeslut av kommunfullmäktige. Undantaget krav på igångsättningsbeslut är projekt under 2 mkr samt inventarier, underhåll av fastigheter, gator och vägar samt underhåll VA/renehållning.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Det visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. Att soliditeten över tid ökar, innebär att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden.

Från och med 2024 kommer kommunen att redovisa vissa leasingkontrakt finansiell leasing (enligt rekommendation från RKR). Finansiell leasing innebär att det totala värdet över hela leasingperioden ska tas med i bland annat balansräkningen, vilket påverkar soliditeten. För Sunne är det främst hyreskontraktet gällande SÄBO och hemtjänst på Selmagården som påverkar. För 2023 beräknas soliditeten sänkas med 6 procentenheter, för att succesivt påverka mindre allt eftersom antal år kvar på hyreskontrakten minskar.

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska soliditeten lägst vara 50 %. Soliditetsnivån för planperioden beräknas till 47 %, vilket är en minskning jämfört med 2023 (49 %). Exklusive finansiell leasing skulle nivån ligga på 51 %, också det en minskning jämfört med 2023 (55 %). Minskningen kommer av att investeringarna inte fullt ut självfinansieras. Det är investeringsvolymen i förhållande till de årliga resultateten som resulterar i att soliditetsnivån sjunker. För 2022 ligger soliditeten både i riket och Värmland på 44 %.

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska soliditeten inklusive ansvarsförbindelse öka över tid. Soliditet inklusive ansvarsförbindelse beräknas i slutet av perioden uppgå till 33 %, vilket är en ökning jämfört 2023 (30 %). Exklusive finansiell leasing skulle nivån ligga på 36 %, vilket är en ökning jämfört med 2023 (34 %). Ökningen kommer av planerad avsättning till partiella inlösen 2025–2027. För 2022 ligger soliditet inklusive ansvarsförbindelse i riket på 32 % och i Värmland på 22 %.

Skuldsättningsgrad, kassalikviditet och låneskuld

Skuldsättningsgraden används för att se hur stor kommunens skuld är i förhållande till det egna kapitalet. Skuldsättningsgraden höjs i takt med att soliditeten sjunker. Med beräknad nyupplåning kommer kassalikviditeten att ligga runt 80 % för perioden. En kassalikviditet om 100 % eller mer innebär att kommunen kan betala sina kortfristiga skulder direkt. Risken att ligga lägre bedöms som liten då kommunen har en checkkredit samt snabbt kan beviljas lån av Kommuninvest. Låneskulden beräknas öka under perioden, från 11 tkr/invånare 2023 till ca 22 tkr/invånare 2027. För 2022 var motsvarande summa för Värmland 40 tkr/invånare och för riket 46 tkr/invånare.

Avslutande kommentar

Budgeten för Sunne kommun har upprättas med utgångspunkt i riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Målet om att skattesatsen inte ska höjas uppfylls då skattesatsen är oförändrad mot 2024. Budgeten innebär att kommunen beräknas uppfylla balanskravsresultatet, men resultatmålet om 2 % över en rullande 5-årsperiod nås inte. Ambitionen är att resultatnivån ska höjas till 3 % under planperioden. Ett ökat resultat måste till för att kommunen ska ha finansiell stabilitet, klara svängningar i ekonomin och ha utrymme för oförutsedda utgifter. Ett högre resultat höjer utrymmet för självfinansiering av investeringar och motverkar att soliditeten minskar.

Det långsiktiga målet att självfinansieringsgraden av investeringarna ska uppgå till 100 % under en rullande femårsperiod uppnås inte. Avsikten är att beta av det uppdämda investeringsbehovet för att sedan vara mer återhållsam och därigenom återställa självfinansieringsgraden över tid. Att prioritera en hög investeringsvolym för att under några år prioritera underhållsbehov, energieffektivisering/lokaleffektivisering, kan motiveras då kommunen har en låg låneskuld och hög soliditet.

Att självfinansiering av investeringen inte beräknas nås under planperioden påverkar målet gällande soliditet (exkl. ansvarsförbindelse). Soliditeten beräknas till under 47 % då kommunen följer rekommendationen gällande redovisning av finansiell leasing, samtidigt som kommunen budgeterar en hög investeringsvolym i förhållande till resultatet för perioden. Tas hänsyn till ansvarsförbindelsen beräknas dock soliditetsmålet kunna nås utifrån de förutsättningar som arbetats fram under budgetprocessen. Soliditet inklusive ansvarsförbindelse beräknas öka över tid.

För att kunna uppfylla de finansiella målen, krävs en god verksamhets- och ekonomistyrning med fokus på aktiv uppföljning för att kunna parera förändringar i budgetförutsättningarna. Förvaltningen förväntas budgetera med flexibilitet inför omvärldsförändringar eller nya behov. Prognossäkerhet är avgörande för att beslut ska kunna fattas i tid för att ge effekt, och för att kommunen ska ha möjlighet att planera strategiskt och långsiktigt.

Kommunen	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Årets resultat, mkr	26,3	26,1	14,6	10,2	20,3	20,3	32,0
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag, %	3,0	2,8	1,5	1,0	2,0	2,0	3,0
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag, %					1,9		
Partiell inlösen av ansvarsförbindelse, mkr	5,6	26,5	-	-	9	9	4,5
Partiell inlösen av ansvarsförbindelse, mkr					4,5		
Investeringsvolym, mkr	73	71	62	124	110	72	102
Självfinansieringsgrad, %	113	99	78	39	52	80	68
Självfinansieringsgrad, %					60		
Soliditet, %	54	56	55	50	51	51	51
Soliditet inklusive finansiell leasing, %			49	45	47	47	48
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse, %	28	34	34	31	33	34	36
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse och finansiell leasing, %			30	28	30	31	33
Skuldsättningsgrad, %			51	55	53	53	52
Kassalikviditet, %	90	80	94	93			

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserven. Riktlinjer tar sin utgångspunkt i att varje generation ska bekosta den kommunala service som konsumeras, det vill säga att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. I riktlinjerna specificeras finansiella mål för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserven. I budgetprocessen har kommunövergripande verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning arbetats fram.

God ekonomisk hushållning: Sunne kommun

Begreppet god ekonomisk hushållning innehåller både ett finansiellt perspektiv och ett perspektiv som berör verksamheten. Det handlar om kommunens förmåga att bedriva verksamheten kostnadseffektivt och ändamålsenligt, om sambandet mellan resursåtgång, prestation, resultat och effekt. Utöver sex finansiella mål finns fyra övergripande mål. Det är med utgångspunkt i dessa mål som kommunfullmäktige, i samband med årsbokslut, gör en bedömning om kommunen anses ha uppnått god ekonomisk hushållning i verksamheten.

Finansiella mål

	Långsiktigt mål	Mål 2025	2023–2027
Skattesats	Att skattesatsen inte höjs	21,62 %	21,67 → 21,27
Resultat	Över en rullande 5-årsperiod uppgår till 2 %	2,0 %	1,9 %
Självfinansieringsgrad	Över en rullande 5-årsperiod når 100 %	52 %	60 %
Soliditet	Lägst 50 %	47 %	49 % → 48 %
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse	Ökar över tid	30 %	30 % → 33 %
Pensionsavsättning	Över en rullande 5-årsperiod uppgår till i snitt 4,5 mkr/år	9 mkr	4,5 mkr/år

Övergripande mål

De övergripande målen utgår från kommunstrategins fyra prioriterade områden.

Livskvalitet

I Sunne är det nära mellan människor och vi välkomnar varandras olikheter. Målet är en växande befolkning, livskraftig landsbygd och god hälsa genom hela livet.

Hållbar kommun

I Sunne pågår ett samtal som gör att varje generation tar sitt ansvar så att vi växer varsamt ur ekonomisk, social och ekologisk synvinkel. I Sunne fokuserar vi på kärnverksamheten och skapar en tillgänglig kommun med hållbar utveckling.

Livslångt lärande

Sunne öppnar upp mot omvärlden genom ett livslångt lärande där alla har möjlighet att nå sin fulla potential. I Sunne främjar vi en bildningskultur med målet att skapa Värmlands bästa skolkommun.

Näringsliv och arbete

I Sunne finns de bästa förutsättningar för ett brett näringsliv och en växande arbetsmarknad. Målet är ett växande näringsliv och en serviceinriktad myndighetsutövning.

God ekonomisk hushållning: Kommunkoncernen

I kommunkoncernen ingår Sunne kommun och de två helägda bolagen, Rottneros Park Trädgård AB och Sunne Fastighets AB. De finansiella målen regleras i kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

	Långsiktigt mål	Mål 2025	2023–2027
Resultat	Över en rullande 5-årsperiod överstiger 2 %	2,1 %	2,1 %
Soliditet	Lägst 30 %	31 %	32 % → 32 %
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse	Ökar över tid	20 %	20 % → 21 %

Verksamhetsmål för kommunkoncernen utgår från kommunstrategins fyra prioriterade områden. Kommunkoncernens övergripande mål är en växande befolkning, hållbar utveckling och växande näringsliv. Det är med utgångspunkt i måluppfyllelsen som kommunfullmäktige gör bedömningen om kommunkoncernen anses ha uppnått god ekonomisk hushållning för året.

Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

Balanskrav

Balanskravet regleras i kommunallagen och utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet att budgetera och att redovisa. Balanskravet innebär i korthet att kommunen ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet ändå är negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska återställas inom tre år. Kommunfullmäktige kan dock med hänvisning till synnerliga skäl anta en underbalanserad budget eller besluta om att inte återställa hela eller delar av ett underskott. De synnerliga skälen måste vara förenliga med god ekonomisk hushållning.

Inför perioden finns inte några kända avvikelser som ska tas hänsyn till i balanskravsutredningen. Troligt är dock att realisationsvinster uppstår någon gång under perioden (till exempel fastighetsförsäljning). Genom att ta hänsyn till sådana tillfälliga intäkter/kostnader visar balanskravsutredningen om kommunen klarar av att hålla resultatnivån med fortlöpande intäkter. Balanskravsresultatet tar även hänsyn till eventuella avsättningar till/uttag ur resultatutjämningsreserven.

Resultatutjämningsreserv

Sedan 2013 har det varit möjligt för kommuner att tillämpa resultatutjämningsreserv (RUR) och under vissa förutsättningar föra medel mellan olika år. Tanken är att överskott ska kunna reserveras i RUR under finansiellt sett starka år, för att sedan användas för att täcka hela eller delar av underskottet under finansiellt sett svagare år. Sunne kommun har 14,9 mkr avsatt i RUR. Inga ytterligare avsättningar eller uttag budgeteras under perioden.

Konsekvensanalys

Tkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Summa intäkter	367 525	378 834	386 507	393 618
Personalkostnader	772 494	796 256	812 384	827 330
Övriga kostnader	540 721	557 360	568 649	579 454
Summa kostnader	1 313 216	1 353 615	1 381 033	1 406 784
Nettokostnad	945 681	974 781	994 526	1 013 166
Rambudget	945 681	974 781	994 526	1 013 166

Ett resultat om 2,0 % medför en generell uppräkningsperiod för 2025 om ca 3,1 %, vilket motsvarar ca 29 mkr. För planeringsperioden 2026–2027 motsvarar ett beräknat resultat om 2,0 respektive 3,0 % en generell uppräkningsperiod motsvarande 2,0 % (20 mkr) respektive 1,9 % (19 mkr).

Baserat på SKR:s antaganden om löneökning och inflation de kommande åren, beräknas verksamheternas generella nettokostnadsökning till ca 3,1 % per år för planperioden 2025–2027. Den omställning som påbörjats under 2024 kommer att fortsätta 2025. Även om ökade skatteintäkter och generella statsbidrag bedöms täcka kostnadsökningen 2025, bedöms ökningen inte kunna kompensera för beräknade kostnadsökningar 2026–2027. Fortsatt omstrukturering görs genom att generellt minska antalet anställda och/eller minska utbudet. Konsekvenser av att generellt minska antalet anställda kan vara minskad ambitionsnivå och påverkan på kvalitet, kontinuitet, attraktiv arbetsgivare samt kommunal service. Till viss del kan konsekvenserna vägas upp av ett minskat uppdrag, tex minskad volym. Förändrade arbetssätt samt digitalisering och välfärdsteknik kan också ha en mildrande inverkan. Konsekvenser av förändrat utbud beror på vad och i viken omfattning utbudet förändras. Under 2024 och 2025 kommer specifika förslag gällande utbud att tas fram och beredas för politiskt beslut. Utan politiska beslut gällande förändrat utbud återstår för verksamheterna att generellt minska antalet anställda.

Förutom att minska kostnaderna ska verksamheter/nämnder även fokusera på de taxor och avgifter som tas ut för den service som kommunen tillhandahåller. Befintliga avgifter kan komma att höjas och nya avgifter kan komma att införas.

För att klara välfärdens uppdrag och krav på omställning behöver kommunkoncernen ha förmåga att kompetensförsörja, att effektivisera och tänka nytt, att samverka och ställa om samt ha en helhetssyn inom ledarskapet. Kompetensbristen kommer att bli utmanade de kommande åren. Kommunen behöver både vara en attraktiv arbetsgivare och finna nya arbetssätt som får befintlig personal att räcka till. Kommunen behöver utveckla en omställningsstrategi och ha förmåga till nytänkande. Utvecklingen innebär behov av samverkan över administrativa gränser både inom och utom organisationen. Flexibilitet och förmågan att prioritera kommer att bli avgörande. Ledarskapet måste våga utmana och göra misstag samtidigt som fokus skiftar från organisationstillhörighet till process och helhetssyn mot gemensamma mål.

Resultatbudget

Tkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelsen	-908 681	-941 374	-970 556	-989 679	-1 008 777
Kommunrevisionen	-978	-918	-946	-965	-984
Överförmyndarnämnden	-2 827	-2 792	-2 950	-3 009	-3 066
Miljö- och byggnämnden	-301	-298	-350	-357	-364
Valnämnden	-3	-300	-50	-300	-50
Verksamheternas nettokostnad	-912 789	-945 681	-974 853	-994 599	-1 013 240
Pensionsnetto	-40 087	-30 000	-21 000	-21 000	-25 500
Partiell inlösen av pensionsförpliktelser	-	-	-9 000	-9 000	-4 500
Kapitalkostnader	40 528	42 000	44 500	44 500	44 500
Avskrivningar	-36 176	-38 500	-37 500	-37 500	-38 000
Skatteintäkter och generella statsbidrag	964 753	984 373	1 020 118	1 039 854	1 070 675
Finansiella intäkter/kostnader	-1 643	-1 950	-1 950	-1 950	-1 950
Resultat	14 586	10 424	20 315	20 305	31 985
Förändring av eget kapital	14 586	10 242	20 315	20 305	31 985
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag	1,5 %	1,0 %	2,0 %	2,0 %	3,0 %

Kassaflödesplan

tkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Resultat efter finansiella poster	14 586	10 242	20 315	20 305	31 985
Justering, poster ej ingår kassaflödet	-9 919				
Avskrivningar	34 244	38 500	37 500	37 500	38 000
Avsättningar	2 444				
I Kassaflöde från den löpande verksamheten	66 567	48 742	57 815	57 805	69 985
II Kassaflöde från investeringsverksamheten	-59 750	-123 742	-110 100	-72 000	-102 000
Upplåning	40 000	60 000	30 000	30 000	30 000
III Kassaflöde från finansieringsverksamheten	39 892	60 000	30 000	30 000	30 000
Förändring av likvida medel (I+II+III)	46 707	-15 133	-22 285	15 805	-2 015

Balansbudget

Tkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Anläggningstillgångar	744 345	822 291	902 555	937 055	1 001 055
Bidrag till statlig infrastruktur	8 680	8 200	7 720	7 240	6 760
Omsättningstillgångar	135 982	152 530	98 329	114 135	112 119
Tillgångar	889 008	983 022	1 008 605	1 058 430	1 119 934
Eget kapital	488 254	492 676	518 811	539 116	571 101
Därav årets förändring	14 586	10 242	20 315	20 305	31 985
Avsättningar för pensioner mm	20 867	18 421	20 867	20 867	20 867
Långfristiga skulder	184 264	262 564	274 264	304 264	334 264
Kortfristiga skulder	195 624	209 360	194 663	194 183	193 703
Skulder	379 887	471 924	468 926	498 446	527 966
SUMMA	889 008	983 022	1 008 605	1 058 430	1 119 934

Investeringsplan

Investeringsprojekt, mkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Löpnade investering/reinvestering Exempelvis: exploateringsverksamhet, reinvestering, gator/vägar/ledningar, löpande fastighetsunderhåll, inventarier, energiinvesteringar, ras/skred etc.	37	37	37	37
Nyinvesteringar/satsningar				
Renovering Brogården (totalt 105 mkr)	37,5			
Renovering Prästbols skola/förskola (23,6 mkr)	10,6			
Matsal/kök Fryxellska området**	25	25		
Fryxellska området**			25	25
Idrottshall Skäggeberg*		10	15	
Ishall*			25	25
TOTALT	110,1	72	102	87

*Förprojektering/kostnadsberäkning ej gjord

**Behovet ej utrett

Investeringsplanen ska ses som ett scenario. För flera av de planerade projekten är varken behovet fullt utrett eller kostnadskalkyl upprättad. Summorna för dessa projekt är grovt uppskattade och kan komma att ändras betydligt när behov/kostnadsberäkning genomförs. Efter projektering kommer nytt politiskt beslut att fattas för respektive projekt. Beslutade finansiella nyckeltal/mål kan påverkas och behöva revideras.

Inom ramen för löpande/reinvestering ska fokus vara på energieffektiviseringar och lokaleffektivitet. Åtgärder som minskar framtida kostnader ska prioriteras.

Brogården, renovering (2022–2025). Verksamhetens mål efter renoveringen är att erbjuda modern, trygg och säker boendemiljö för kommunens kunder. Lokalerna ska vara förberedda för flexibilitet samt framtidens digitala lösningar.

Prästbols skola, renovering (2024–2025). Fastigheten anpassas till dagens och framtidens krav på ändamålsenlig undervisning i förskola, fritidshem och skola.

Fryxellska området, kök/matsal (2025–2026). Befintlig lokal är inte ändamålsenlig och inte anpassad för det antal elever som finns på skolområdet. Underhållet i lokalerna är eftersatt och tekniska installationer inklusive vatten och avlopp behöver ses över för att säkra framtida drift. Kommunen har gjort en kostutredning som visar på behovet av ett produktionskök på Fryxellska området. Ett produktionskök medför att Brogårdens kök avvecklas samt att antalet transporter minskar.

Fryxellska området, verksamhet (2027–2028). Under 2024 görs en förprojektering i syfte att ta fram förslag på hur området bäst kan nyttjas. Samordning genererar driftseffektivisering.

Skäggebergsskolan, idrottshall (2026–2027). Befintlig lokal är i dåligt skick och håller inte standard utifrån de krav som finns gällande undervisning. Det gäller såväl storlek som ytskikt och hygienutrymmen.

Ishallen, renovering (2027–2028). Behov av verksamhetsanpassning samt renovering. Enligt förprojektering kan energibesparingseffekten uppgå till drygt 1 mkr/år.

Kommunens boendeplan visar ett ökat behov av platser på SÄBO från och med 2027. Utredning/förprojektering kommer att bli aktuellt under planperioden.

Kommunstyrelsen

Ordförande: Henrik Frykberger (M)

Verksamhetschef: Petra Svedberg

tkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Rambudget	941 374	970 556	989 967	1 008 777
Procentuell förändring		3,1 %	2,0 %	1,9 %

Verksamhetsförändringar

Omställning kommer att krävas, dels för att möta och ställa om till framtida behov, dels på grund av de ökade lönekostnader och driftkostnader som den höga inflationen under 2022/2023 medfört. Fokus ska vara på kärnverksamheten. Kompetensförsörjning och ökande kostnader är de största utmaningarna. Möjligheterna ligger i förmåga till nytänkande, att finna strategier till nya arbetssätt som kräver färre personal, förmåga till flexibilitet samt samverkan. Att ledarskapet prioriterar rätt och har fokus på helhetssyn och gemensamma mål blir avgörande för hur väl kommunen kommer att lyckas.

Effektivisering kan bli aktuellt genom att minska kostnader inom områden där kommunen ligger högt. Inom dessa områden bedöms effektivisering kunna ske med liten påverkan på kvalitén. Förändringar i volym kan medföra både kostnadsreducering och kostnadsökning. Inom barnomsorgsverksamheten minskar antalet barn, medan utmaningen inom äldreomsorgsverksamheten är att inte öka kostnaderna i samma utsträckning som antalet kunder ökar. Omstrukturering kan göras genom att generellt minska antalet anställda och/eller minska utbudet som kommunen erbjuder. Under 2024 och 2025 kommer specifika förslag gällande utbud att tas fram och beredas för politiskt beslut. Utan politiska beslut gällande förändrat utbud, ställs krav på verksamheterna att minska antalet anställda. Omställning genom generell minskning av personal kan medföra att ambitionsnivån behöver sänkas och att måluppfyllelsen försämras.

För att klara både ekonomiska och organisatoriska utmaningar behöver kommunen arbeta för att öka effektiviteten. Kommunens definition av ökad effektivitet är:

- Förändrat arbetssätt ger ett bättre resultat/högre kvalitet, till samma kostnad.
- Förändrat arbetssätt leder till att fler personer nås med samma kvalitet, till samma kostnad.
- Förändrat arbetssätt leder till att samma antal personer nås med samma kvalitet, till en lägre kostnad.

Arvoden

Kr	2024	2025
Årsarvode, månadsbelopp		
Kommunalråd 100 %	64 175	65 459
Oppositionsråd	25 670	26 183
Begränsat årsarvode, månadsbelopp		
Ordförande allmänna utskottet*	19 253	19 638
Ordförande bildningsutskottet	19 253	19 638
Ordförande socialutskottet	19 253	19 638
Ordförande miljö- och bygglovsnämnden	12 835	13 092
Kommunfullmäktiges ordförande	6 418	6 546
Begränsat årsarvode, årsbelopp		
Revisorsordförande	53 907	54 985
Överförmyndarnämndens ordförande	34 665	35 348
Valnämndens ordförande	16 365	16 692
Fullmäktigeberedningsordförande, tillfällig	26 954	27 493
Kommunfullmäktiges presidium (förutom ordförande)	11 064	11 285
Miljö- och bygglovsnämndens vice ordförande	11 949	12 188
Revisor, vice ordförande	11 727	11 961
Revisor, ledamot	5 863	5 980
Allmänna utskottet, ledamot	11 949	12 188
Bildningsutskottet, ledamot	11 949	12 188
Socialutskottet, ledamot	11 949	12 188
Bolagsuppdrag, årsbelopp		
Sunne Fastighets AB, ordförande**	58 997	60 177
Sunne Fastighets AB, förtroendevald revisor**	7 200	7 200
Rottneros Park Trädgård AB, ordförande**	43 934	44 813
Rottneros Park Trädgård AB, förtroendevald revisor**	3 100	3 100
Arvode för sammanträden mm		
Grundarvode	164	168
Timarvode	164	168
Fullmäktigearvode, per sammanträde inkl gruppmöten	820	836
Reseersättning 29 kr/mil		
Revisor Stiftelsen Sundsbergs gård**		
Timersättning enligt arvodestaxa		

*då uppdraget ej innehas av kommunalråd

**Utbetalas och bekostas av respektive bolag

Kommunalrådets arvode baseras på riksdagsledamöternas arvode (heltid motsvarar 85 %). Ordförandens arvode baseras på kommunalrådets arvode. Budget 2025 baseras på verkligt utfall 2024 uppräknat 2 %. Faktisk ersättning till riksdagsledamot publiceras i februari samma år, varpå arvodesbelopp som baseras på ersättning till riksdagsledamot justeras.

Kommunalt partistöd

(KL 2017:725; kap 4, §§ 29–32 / KF 2014-09-29, §98)

	<u>2015–2018</u>	<u>2019–2022</u>	<u>2023–2026</u>
Totalram	450 000	495 000	545 000
1. Grundstöd 30 %	135 000	148 500	163 500
Per parti	16 875	16 500	18 167
2 Mandatstöd 70 %	315 000	346 500	381 500
Per mandat	7 683	8 451	9 305

Parti	Mandat	Grundstöd	Mandatstöd	Summa
Moderaterna	9	18 167	83 744	101 911
Socialdemokraterna	9	18 167	83 744	101 911
Centerpartiet	7	18 167	65 134	83 301
Sverigedemokraterna	6	18 167	55 829	73 996
Hela Sunne	3	18 167	27 915	46 081
Liberalerna	3	18 167	27 915	46 081
Kristdemokraterna	2	18 167	18 610	36 776
Vänsterpartiet	1	18 167	9 305	27 472
Miljöpartiet	1	18 167	9 305	27 472

Miljö- och bygglovsnämnd

Ordförande: Per Börestam (M)

Verksamhetschef: Per Branzén

tkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Rambudget	298	350	357	364
Procentuell förändring		17,6 %	2,0 %	1,9 %

Verksamhet

Miljö- och bygglovsnämnden ansvarar för kommunens myndighetsuppgifter inom områdena bygg, miljö- och hälsoskydd, livsmedel, räddningstjänst, sotning, alkohol och tobak. Nämnden ansvarar för den prövning och tillsyn som ligger på kommunen inom dessa områden. I ansvaret ingår att planera, följa upp och att fatta beslut i de ärenden som inte är delegerade till tjänstepersoner. Nämnden har ingen egen personal. Tjänstepersonerna som utför myndighetsuppgifterna finns på Miljö- och byggheten och Räddningstjänsten som organisatoriskt tillhör verksamheten Samhällsbyggnad.

Överförmyndarnämnd

Ordförande: Eva Michel Edgren (L)

Verksamhetschef: Åsa Hilmersson

tkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Rambudget	2 792	2 950	3 009	3 066
Procentuell förändring		5,7 %	2,0 %	1,9 %

Verksamhet

Överförmyndarnämndens övergripande mål är att skydda underåriga och vuxna som helt eller delvis saknar beslutskompetens från rättsförlust. Det viktigaste målet är att huvudmännen får rätt person som kan stödja respektive huvudman och dennes olika behov. I överförmyndarnämndens verksamhet finns för närvarande ca 260 huvudmän, varav ca 170 utgörs av godmanskap enligt FB 11:4 och 20 förvaltare enligt FB 11:7.

Valnämnd

Ordförande: Barbro Dolling (L)

Verksamhetschef: Petra Svedberg

tkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Rambudget	300	50	300	50

Verksamhet

Valnämnden har inom kommunen ansvaret för genomförande av allmänna val till riksdag, region och kommunfullmäktige. Nämnden ansvarar även för genomförande av val till Europaparlamentet samt folkomröstningar. Ordinarie val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige hålls den andra söndagen i september vart fjärde år. Nästa ordinarie val är 2026. Val till Europaparlamentet hålls vart femte år. Valet genomförs enligt respektive EU-lands nationella vallag. Val till Europaparlamentet hålls i juni 2024.

Kommunrevision

Ordförande: Fredrik Stodne

tkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Rambudget	918	946	965	984
Procentuell förändring		3,1 %	2,0 %	1,9 %

En demokratiskt förankrad revision

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen samt pröva ansvarstagandet. Den kommunala revisionen är oberoende och granskar på fullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna. Med sin granskning och prövning bidrar revisionen till en effektiv verksamhet samt till att värna demokrati, mänskliga rättigheter och rättssäkerhet.

Den kommunala granskningen är tredelad

Granskningen innehåller tre delar:

- hur kommunen skött sin verksamhet ("vad har vi fått för pengarna"),
- hur den interna kontrollen har fungerat
- hur kommunen har skött sina finanser eller sin redovisning.

Det är så det kommunala systemet för demokratiskt ansvarsutkrävande och kontroll är uppbyggt. Även kommunens samlade verksamhet i förvaltning och företag granskas ur ett övergripande ägar-/styrningsperspektiv. Det samlade resultatet redovisas i revisionsberättelsen.

Bilaga 1. Övergripande mål och indikatorer

Livskvalitet

I Sunne är det nära mellan människor och vi välkomnar varandras olikheter.
Målet är en växande befolkning, livskraftig landsbygd och god hälsa genom hela livet.

Indikator	Mätning	Resultat 2022	Resultat 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Antal invånare ökar	SCB. 30 juni och 31 dec	jun: 13 361 dec: 13 418	jun: 13 444 dec: 13 366	ökar	ökar	ökar	ökar
Hälsotillstånd	Kolada. Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) (publiceras v 46).	71 Riket: 73 Värmland: 67	Riket: Värmland:	ökar	ökar	bättre än riket	bättre än riket
Psykiskt välbefinnande	Kolada. Invånare 16–84 med gott psykiskt välbefinnande andel (%) (publiceras v 46).	88,2 Riket: 86,1 Värmland: 84,6	Riket: Värmland:	≥86	≥86	≥86	≥86
Kommunen är en bra plats att bo och leva på	Kolada. Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	95,6 Riket: 92,4 Värmland: 95,0	96,2 Riket: 91,8 Värmland: 93,2	≥92	≥92	≥92	≥92
Kommunal service utanför kommunens centralort	Kolada. Bra tillgång till kommunal service utanför kommunens centralort, andel (%)	61,4 Riket: 80,4 Värmland: 71,5	65,3 Riket: 78,9 Värmland: 72,8	ökar	ökar	ökar	ökar
Demografisk försörjningskvot	Kolada. >1 innebär att gruppen äldre och yngre är större än den i arbetsför ålder.	0,89 Riket: 0,77 Värmland: 0,92	0,91 Riket: 0,77 Värmland: 0,93	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Kan rekommendera andra att flytta till kommunen	Kolada. Kan rekommendera andra att flytta till kommunen (%)	66,4 Riket: 62,6 Värmland: 66,0	73,2 Riket: 62,3 Värmland: 63,6	bättre än riket	bättre än riket	bättre än riket	bättre än riket
Nöjdhet i hemtjänsten	Kolada. Brukarbedömning hemtjänst – helhetssyn, andel (%)	96 Riket: 86 Värmland: 92	93 Riket: 86 Värmland: 91	≥92	≥92	≥92	≥92

Hållbar kommun

I Sunne pågår ett samtal som gör att varje generation tar sitt ansvar så att vi växer varsamt ur ekonomisk, social och ekologisk synvinkel.
I Sunne fokuserar vi på kärnverksamheten och skapar en tillgänglig kommun med hållbar utveckling.

Indikator	Mätning	Resultat 2022	Resultat 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Sjukfrånvaro	Kolada. Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun, andel (%)	7,4 Riket: 8,1 Värmland: 8,4	5,9 Riket: 7,5 Värmland: 7,3	minskar	minskar	≤5	≤5
Nyttjandegraden av e-tjänster ökar	IT, faktiska ärenden	5 564	5 594	ökar	ökar	ökar	ökar
Lön kvinnor/män	Kolada. Lönegap: median kvinnor – median män, anställda av kommunen, kr (publiceras v 21).	-2 Riket: 100 Värmland: 258	Riket: Värmland:	≤+/-100	≤+/-100	≤+/-100	≤+/-100
Heltidsanställningar	Kolada. Heltidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	73 Riket: 86 Värmland: 78	73 Riket: 87 Värmland: 79	ökar	ökar	bättre än Värmland	bättre än Värmland
Kommunens miljöstrategi	Målen i kommunens miljöstrategi uppfylls, andel (%)	Ingen uppföljning (2021: 7 av 23 mål uppfyllda)		ökar	ökar	≥70	≥70
Tillgänglig kommun, svar på frågor	Kolada. Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	64,4 Riket: 67,4 Värmland: 73,8	73,8 Riket: 68,5 Värmland: 73,0	ökar	ökar	bättre än Värmland	bättre än Värmland
Tillgänglig kommun, bra bemötande	Kolada. Bra bemötande vid kontakt med tjänstepersoner i kommunen, andel (%)	82,9 Riket: 83,8 Värmland: 87,5	83,6 Riket: 83,0 Värmland: 86,3	ökar	ökar	bättre än Värmland	bättre än Värmland

Livslångt lärande

Sunne öppnar upp mot omvärlden genom ett livslångt lärande där alla har möjlighet att nå sin fulla potential.
I Sunne främjar vi en bildningskultur med målet att skapa Värmlands bästa skolkommun.

Indikator	Mätning	Resultat 2022	Resultat 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Behörighet till gymnasiet	Kolada. Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	76,6 Riket: 85,3 Värmland: 83,7	85,1 Riket: 85,6 Värmland: 83,0	ökar	ökar	bäst i Värmland	bäst i Värmland
Uppnått kunskapskraven i alla ämnen	Kolada. Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen, hemkommun andel (%)	68,8 Riket: 74,5 Värmland: 72,5	72,4 Riket: 73,7 Värmland: 68,9	ökar	ökar	bäst i Värmland	bäst i Värmland
Trygghet i skolan	Kolada. Elever i åk 5; Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "helt och hållet" eller "till stor del", (%)	77,4 Riket: iu Värmland: 82,8	77,4 Riket: iu Värmland: 83,6	ökar	ökar	bäst i Värmland	bäst i Värmland
Eftergymnasial utbildning	Kolada. Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning (%)	32,3 Riket: 46,2 Värmland: 31,2	33,1 Riket: 46,9 Värmland: 31,8	ökar	ökar	ökar	ökar
Gymnasieexamen eller studiebevis	Kolada. Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år, hemkommun, (%)	74,7 Riket: 75,2 Värmland: 75,5	70,9 Riket: 77,0 Värmland: 73,8	ökar	ökar	bäst i Värmland	bäst i Värmland
Nationella prov åk 3	Kolada. Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesproven i SV, Sv2 och MA, lägeskommun, genomsnittlig andel (%)	71 Riket: 68 Värmland: 67	66 Riket: 65 Värmland: 60	ökar	ökar	bäst i Värmland	bäst i Värmland

Näringsliv och arbete

I Sunne finns de bästa förutsättningar för ett brett näringsliv och en växande arbetsmarknad.
Målet är ett växande näringsliv och en serviceinriktad myndighetsutövning.

Indikator	Mätning	Resultat 2022	Resultat 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Företagens sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen är bra	Företagens sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen. Svenskt näringslivs ranking, skala 1–6.	3,83 Sverige: 3,43	3,42 Sverige: 3,46	≥4	≥4	≥4	≥4
Nystartade arbetsställen	Kolada. Nystartade arbetsställen, antal/1000 invånare 16–64 år (publiceras v 20).	18,5 Riket: 15,7 Värmland: 13,8	Riket: Värmland:	bättre än riket	bättre än riket	bättre än riket	bättre än riket
Tillväxt i antal företag ökar	Simpler (5-årsperiod), %.	18		≥15	≥15	≥15	≥15
Lönsamhetsutvecklingen ökar	Simpler (5-årsperiod), %.	19		≥15	≥15	≥15	≥15
Företagsklimat	Kolada. Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt NKI (nöjd kundindex)	79 Riket: 75 Värmland: 79	77 Riket: 75 Värmland: 76	≥80	≥80	≥80	≥80

Kommunkoncernen

För kommunkoncernen är det övergripande målet en växande befolkning, hållbar utveckling och växande näringsliv.

Indikator	Mätning	Resultat 2022	Resultat 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Antal invånare ökar	SCB, 30 juni och 31 dec	jun: 13 361 dec: 13 418	jun: 13 444 dec: 13 366	ökar	ökar	ökar	ökar
Kommunen är en bra plats att bo och leva på	Kolada. Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	95,6 Riket: 92,4 Värmland: 95,0	96,2 Riket: 91,8 Värmland: 93,2	≥92	≥92	≥92	≥92
Kan rekommendera andra att flytta till kommunen	Kolada. Kan rekommendera andra att flytta till kommunen (%)	66,4 Riket: 62,6 Värmland: 66,0	73,2 Riket: 62,3 Värmland: 63,6	bättre än riket	bättre än riket	bättre än riket	bättre än riket
Kommunens miljöstrategi	För bolagen tillämpliga mål i kommunens miljöstrategi uppfylls, andel (%)			Framtagande handlingsplan	≥35	≥70	≥70
Företagsklimat	Kolada. Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt NKI (nöjd kundindex)	79 Riket: 75 Värmland: 79	77 Riket: 75 Värmland: 76	≥80	≥80	≥80	≥80

Måluppfyllelse – god ekonomisk hushållning

Målen framtagna av politiken och beslutade av kommunfullmäktige. För att nå god ekonomisk hushållning bör minst 70 % av målen vara uppfyllda.

Indikatorerna är framtagna och beslutade av förvaltningen. För att ha nått måluppfyllelse bör minst 50 % av indikatorerna vara uppfyllda.

För att en indikator ska anses vara uppnådd ska målvärdet vara uppnått, alternativt kan en bedömning göras (positiv trend/aktiviteterna gett resultat). De indikatorer som inte redovisas innevarande år bedöms utifrån föregående mätning.

Bilaga 2. Taxor och avgifter

I sammanställning är endast taxor och avgifter förtecknade. För flera taxor och avgifter finns särskilda dokument där principer och beräkning fastställts. De taxor och avgifter som har särskilda dokument för beräkning av taxor och avgifter är: vatten- och avloppstaxa (4), avfall/renhållning (5), prislista för Sunne kommuns markinnehav och markåtkomst (6), taxa inom ramen för plan- och bygglagen under kommunstyrelsens verksamhet (7), och taxor beslutade av Miljö- och byggnämnden (8).

Utbildning och lärande

Förskola/fritids, maxtaxa

Maxtaxa inom förskola och skolbarnomsorg infördes i Sunne januari 2002 (KF2001/45). Från och med 1 juli 2015 indexeras taket för maxtaxan. Följden av detta är att de högsta tillåtna avgiftsnivåerna höjs årligen. De nya avgiftsnivåerna innebär att kommunens avgiftsintäkter ökar, medan statsbidraget minskas i motsvarande omfattning.

Grundskola, skolskjuts

Om eleven tappar bort eller blir bestulen på sitt färdbevis, kan ett nytt kort erhållas mot en avgift om 200 kr. För stulna kort faktureras ingen avgift, om vårdnadshavaren skickar med kopia på polisanmälan (KS/2014:177).

Gymnasieskola, elevhemsavgift SG/Södra Viken

Taxa/avgift, kr	2024/2025	2025/2026
Enkelrum, toalett och dusch i korridor*	2 550	2 601
Enkelrum, hall och toalett delas av 2 elever, dusch i korridor*	2 860	2 918
Enkelrum med dusch och toalett*	3 400	3 468
Del av dubbelrum*	2 120	2 163
Del av dubbelrum med toalett på rum och dusch i korridor*	2 330	2 377
Del av dubbelrum med dusch och toalett*	2 820	2 876
Del av dubbelrum med dusch och toalett, Nybyggt*	3 300	3 366

* Kost tillkommer

Faktureras 9,5 månader per läsår. Läsår 2025/2026 höjs hyran med 2 % from augusti.

Socialtjänst

LSS

Kommunen får ta ut avgifter för insatser som ges av stöd av LSS, i den omfattning som framgår av 18–20 §§ LSS och 5–6 §§ förordningen (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Avgifter får, enligt LSS 21 §, inte tas ut för andra insatser som ges med stöd av LSS.

Taxa/avgift, kr	2024	2025
LSS korttidsvistelse frukost/kvällsmål, vuxen/ungdom	36	38
LSS korttidsvistelse lunch/middag, vuxen/ungdom	65	69
LSS korttidsvistelse mellanmål, vuxen/ungdom	23	25
LSS korttidsvistelse heldag vuxen/ungdom	158	169

LSS boende vuxen/ungdom hel månad	3702	3 961
LSS korttidsvistelse frukost/kvällsmål, barn (0-12)	18	19
LSS korttidsvistelse lunch/middag, barn (0-12)	32	34
LSS korttidsvistelse mellanmål, barn (0-12)	11	12
LSS korttidsvistelse heldag Barn (0-12)	78	83
LSS boende Barn (0-12) hel månad	1850	1 979
Månadshyra LSS boende (varierar med storlek och skick)	4 916–7158	5 014 – 7 301
Daglig verksamhet lunch	63	67

SOL

Riksdagsbeslutet reglerar vad kommunerna får ta ut i avgift för vård, omsorg och socialt stöd enligt socialtjänstlagen (SoL) kap. 8 §§ 4–9 och hälso- och sjukvårdslagen (HSL) 26 §. Socialtjänstförordning (2001:937) kap. 6 § 1

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Kostnad per hemtjänststimme	553	Höjning enligt omsorgsprisindex
Trygghetslarm, uttryckning och installation ingår i avgiften, fast kostnad per månad	408	416
Hälso- och sjukvård med hembesök som utförs av leg. personal eller på uppdrag av leg. personal. Max 1 avgift/dygn.	200 kr/besök	225 kr/besök
Kostnad för hälso- & sjukvård utan hembesök som utförs av legitimerad personal. <i>Förskrivning av hjälpmedel, inkontinensskydd, sår och läkemedel. Vid ny förskrivning ingår uppföljning vid ett tillfälle. Beställningar inkontinensskydd/3:e månad. Max 1 avgift/dygn.</i>	0	100
Läkemedelshantering var 14 dag.	200	225
Intygsutfärdande (Exkl HSL avg för hembesök)	0	300
Vaccinering	0	100
Utredning vid minnesmottagningen (Provtagning)	0	100
Förskrivning vid minnesmottagning med/utan hembesök. (hjälpmedel, inkontinensskydd, sår och läkemedel)	0	100
Kostnad för dagverksamhet per dag för kund som vistas på Hagen eller Solgårdens dagverksamhet. Inkluderar mat för dagen.	141	150
Transport till och från korttidsboende för kunder utan beviljat färdtjänst.	Samma taxa som färdtjänst.	Samma taxa som färdtjänst.
Transport dagliga resor för kunder till demensdagvården samt resor från hemmet till daglig verksamhet.		Samma taxa som färdtjänst.

Kostnad för sjukresor i kommunens fordon när inga andra transport fungerar.	Ny avgift	Samma som sjukresor.
Kostnad för resor till fritidsaktiviteter inom funktionsstöd i kommunens fordon.	38,70 kr/mil	40,25 kr/mil
Näringsdryck/kosttillskott	14 kr/st	14 kr/st*
Sondnäring/kosttillskott 800ml/dygn eller näringsdryck upp till 3 förpackningar	919 kr /mån	919 kr/mån*
Berikningspulver/förtjockningspulver	131 kr/mån	131 kr/mån*
Månadshyra särskild boende (varierar med storlek och skick)	5 096 – 9 973	5 198 – 10 172
Matkostnad i särskild boende.	4 997 kr/mån	5 347 kr/mån
Avgift för transport av avliden person till bårhus, dagtid*	1 650*	1 650*
Avgift för transport av avliden person till bårhus, kväll och helg*	2 899*	2 899*
Vuxna i behandlingshem eller familjehem för missbruk egenavgift per dygn om betalningsförmåga finns.	80	80
Vuxna i stödboende/omvårdnad för missbruk och psykiatri. Egenavgift per dygn om betalningsförmåga finns.	80	80
Vuxna i stödboende/omvårdnad för missbruk och psykiatri. Matkostnad per dygn om betalningsförmåga finns.	158	169
Barn (0-18 år) i behandlingshem eller familjehem. Vårdnadshavare betalar samma belopp som underhållsstöd	Som max underhållsstöd	Som max underhållsstöd

* Justeras om upphandlat pris hos leverantör ändras.

Samhällsbyggnad

Fritid

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Simskoleavgifter, kr/barn/period *	185/260	190/270
Motionssim **	235/125	240/130

* Avgiften är lägre för barn permanent boende i kommunen.

** 235 kr för hela sommaren, 125 kr för veckokort

Tekniska

Pris för småhustomter

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Småhustomt utan närhet till vatten inom Sunne tätort, kr/kvm	146	*
Småhustomt utan närhet till vatten utanför Sunne tätort, kr/kvm	79	*

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers KPI för föregående år

Småhustomt med närhet till vatten värderas i varje enskilt fall.

Där marknadsvärdet bedöms skilja sig från värden enligt detta beslut ska en marknadsvärdes-bedömning göras i förening av kommunchef och verksamhetschef samhällsbyggnad eller oberoende värdering utföras.

Exploatering

Kommunen har en plantaxa där kommunen tar betalt av exploatören. Den bygger bland annat på att kommunen debiterar faktiska kostnader men även schablon där prisbasbeloppet ingår.

Kulturenheten

Kulturskola

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Individuell undervisning, kr/kurs * **	750	750
Gruppundervisning, kr/kurs *	650	650
Instrumenthyra, kr/termin	300	300

* Avgifter uppgår för närvarande till max 2 000 kr/termin och familj (för elever upp till 19 år, ev. instrumenthyra tillkommer).

** Har eleven individuell undervisning i tex gitarr, så ingår gruppundervisning i gitarr.

Biblioteket

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Förseningsavgift bok, kr/bok/dag	2	2
Förseningsavgift film, kr/film/dag	10	10
Tappad/skadad media:		
Pocket, kr/st	100	100
Tidskrift, enstaka nummer, kr/st	100	100
Barnbok/barnljudbok, kr/st	150	150
CD, kr/st	200	200
Vuxenbok, ljudbok, kr/st	300	300
DVD, kr/st	400	400
Spel, kr/st	500	500
Fjärrlån, kr/st	500	500
Kopiering:		
A4, svartvitt, kr/sida	2	5
A3, svartvitt, kr/sida	4	10
A4, färg, kr/sida	10	5
A3, färg, kr/sida	20	10
Laminering A4, kr/st	10	10

Laminering A3, kr/st	20	20
----------------------	----	----

Övrigt:		
Papperskasse, kr/st	2	2
Tygkasse, kr/st	50	50
Nytt ersättningslånekort	10	10
Hyra Frykensalen*:		
1-3 timmar, kr/timme	800	800
4-6 timmar (halvdag)	3 500	3 500
7-12 timmar (heldag)	6 500	6 500
13-24 timmar (dygn)	9 000	9 000

* Gäller vinstdrivande verksamhet och större organisationer, föreningar hyr utan avgift.

Undantag (gemensamt tagna beslut för hela Bibliotek Värmland):

- Inga avgifter till barn och ungdomar under 18 år.
- Inga avgifter på barnböcker.

Kostenheten

Socialtjänst, hemtjänstkund med beslut enligt bistånd

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Matlåda, kr/st	75	80
Dessert (erbjuds helger), kr/st	27	29

Elevboende, SG/Södra Vikens internatboende

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Frukost 5 dagar/vecka, middag och kvällsfika 4 dagar/vecka, debiteras 9,5 månader per läsår, kr/månad	2 082	2 228

Räddningstjänst

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Återställning onödigt automatlarm, kr/tillfälle	5 841	*
Inbrottslarm/hisslarm, kr/tillfälle	2 310	*
Släckbil, tankbil, hävare, kr/timme **	777	*
Släckbil, tankbil, hävare inklusive förare, kr/timme **		*
Terrängfordon, kr/timme **	506	*
Terrängfordon inklusive förare, kr/timme **		*
Räddningsbåt (Buster), inklusive förare	1 387	*

Fyllning av (andnings-) luft, kr per paket	172	*
Lektionssal, brandstationen Sunne, heldag, kr/deltagare (halvdag = halva priset, maxantal = 30 personer)	1 356	*
Personal:		
Allmänt (service etc), kr/timme	694	*
Instruktörer, kr/timme	928	*
Brandman, kr/timme	308	*
Vattentransport, kr/ timme + kr/km (exkl. moms)	673 + 19	*
Utbildning (inklusive material och fika, offert ska lämnas):		
GBK (grundläggande brandkunskap), kr/deltagare	709	*
HLR/LABCDE, kr/deltagare	678	*
Övningsanläggningar:		
Brandgivare, kr/dag	1 074	*
Rökalkstrare, dagspris ca	490 144 kr/l	*
Rökpatron, dagspris ca	464 29 kr/st	*

* Taxan uppräknas enligt SKR:s PKV i oktober

** Tid räknas från att fordonet lämnar station till dess fordonet är klart för nästa uppdrag

Taxa för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor och för tillsyn enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Grundavgift LSO och LBE, faktor 4, kr/tillsyn	3 838	*
Grundavgift, samordnad tillsyn både LSO och LBE på samma objekt, faktor 5, kr/tillsyn	4 798	*
Timkostnad LSO och LBE, faktor löpande, kr/timme	960	*
Grundavgift vid tillsyn på objekt som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse enligt LSO 2:3 och övriga tillsyner, faktor 1,5, kr/tillsyn	1 439	*
Uppföljning genom besök, löpande timkostnad, faktor löpande, kr/timme	960	*
Om uppföljning kan ske genom telefon-, mailkontakt eller åtgärdskvitto ingår detta i grundavgiften, kr	Ingen avgift	Ingen avgift
Tillsyn föranledd av anmälan eller misstanke om missförhållande som inte föranleder skriftlig anmärkning, kr/tillsyn	Ingen avgift	Ingen avgift
Särskild tillsyn vid tillfälliga tillställningar typ marknader, tältmöten, cirkus eller tivoli, kr/tillsyn	Ingen avgift	Ingen avgift

Tillsyn enligt LSO 2:4, kr/tillsyn	Ingen avgift	Ingen avgift
------------------------------------	--------------	--------------

* Taxan uppräknas enligt SKR:s PKV i oktober

Tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Tillstånd för handel, överföring och förvaring samt godkännande av föreståndare för explosiva varor.

	Handel med explosiva varor		Förvaring/förvärv av explosiv vara		Överföring explosiv vara		Godkännande av föreståndare	
	Nytt	Förnyat	Nytt	Förnyat	Nytt	Förnyat	Nytt	Förnyat
Administration	0,5	0,25	0,5	0,25	0,5	0,25		0,25
Handläggning	1,0	0,5	1	0,5	1	0,5		0,5
Avsugning	2	1,5	2	1,5				
Total tid tim	3,5	2,25	3,5	2,25	1,5	0,75		0,75
Avgift kr	*	*	*	*	*	*	*	*

* Taxan uppräknas enligt SKR:s PKV i oktober

Omfattar ansökan flera av ovanstående rubriker sker debitering enligt högsta taxa för i ansökan innefattade rubriker.

Tillstånd brandfarliga varor

	Mindre anläggning		Medelstor anläggning		Stor anläggning	
	Nytt	Förnyat	Nytt	Förnyat	Nytt	Förnyat
*Administration	0,5	0,25	0,5	0,25	0,5	0,25
**Handläggning	1	0,5	2	1	8	3
***Avsugning	2	1,5	3	3	4	4
Total tid tim	3,5	2,25	5,5	4,25	12,5	7,25
Avgift kr	*	*	*	*	*	*

* Taxan uppräknas enligt SKR:s PKV i oktober

Vatten- och avloppstaxa

Vatten- och avloppstaxa

KS/2021:326 gäller 2022

För att täcka kostnader för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggning ska ägare av fastighet inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa. Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 5 § Lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412) jämfställs med fastighetsägare. Priserna anges inkl moms.

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Anläggningsavgifter för bostadsfastighet:		
Servisavgift avseende framdragnings av varje uppsättning servisleddningar till förbindelsepunkter för V, S och Df, tillsammans, kr per fastighet	55 380	59 810
Avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df, kr per fastighet	71 204	76 900
Avgift per m ² tomtyta för V, S, Df och Dg, kr per m ²	23,7	25,6
Avgift per bostadsenhet för V, S, Df och Dg, kr per bostadsenhet	12 750	13 770
Anläggningsavgift för upprättande av förbindelsepunkt vid VA utbyggnad enligt plan:		
Vatten, kr per fastighet (inkl moms)	102 109	110 278
Spillvatten, kr per fastighet (inkl moms)	112 874	121 904
Vatten + spillvatten, kr per fastighet (inkl moms)	158 707	171 404
Vatten, kr per tillkommande bostadsenhet (inkl moms)	5 100	5 508
Spillvatten kr per tillkommande bostadsenhet (inkl moms)	6 375	6 885
Vatten + spillvatten, kr per tillkommande bostadsenhet (inkl moms)	11 475	12 393
Anslutning av fastigheten, tillkommande rörlig kostnad för fastighetsägaren utöver anläggningsavgift, för arbeten och material efter förbindelsepunkten:		
Externa tjänster, entreprenad, vvs, el mm	självkostnad	självkostnad
Material, va, el, grus mm	självkostnad	självkostnad
Egen personal, rörläggare, elektriker mm, kr per timme	595	
Administrativt påslag	21%	
Anläggningsavgifter för kontors- och servicefastigheter:		
Avgift avseende framdragnings av varje uppsättning servisleddningar till förbindelsepunkter för V, S och Df, tillsammans	55 380	59 810
Avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df, kr per fastighet	71 204	76 900
Avgift per m ² tomtyta för V, S, Df och Dg, kr per m ²	23,7	25,6

Avgift per påbörjad 150 m ² byggnadsarea för V, S, Df och Dg, kr per fastighet	12 750	13 770
Anläggningsavgifter för annan fastighet:		
Avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df, tillsammans	55 380	59 810
Avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df. Avgift per fastighet	71 204	76 900
Avgift per m ² tomtyta för V, S, Df och Dg, kr per m ²	37	40
Grundavgift för nyttjande av både vatten och avlopp:		
Mätarstorlek 2,5, kr per mätare	1 130	1 220
Mätarstorlek 6, kr per mätare	2 616	2 825
Mätarstorlek 10, kr per mätare	5 649	6 101
Induktivt mätrör, kr per mätare	3 552	3 836
Avgift per m³ levererat renvatten:		
V, vattenförsörjning	10,3	11
S, spillvatten	31,3	34
V + S	42	45
Avgift per år och bostadsenhet för bostadsfastighet:		
V, vattenförsörjning	670	724
S, spillvatten	1 654	1 786
V + S	2 323	2 509
Avgift per år och bostadsenhet för flerbostadsfastighet:		
V, vattenförsörjning	196	212
S, spillvatten	623	673
V + S	818	883
Avgift per enhet och år för kontors- och servicefastighet:		
V, vattenförsörjning	196	212
S, spillvatten	623	673
V + S	818	883
Avgift per år/m² tomtyta för annan fastighet:		
Endast vatten, V	0,11	0,12
Endast spillvatten, S	0,44	0,48
Endast dagvatten, D	0,033	0,036
V + S + D	0,584	0,631

Avgift per år för omhändertagande av dagvatten från villafastighet, D	194	210
Avgift per år och bostadslägenhet och ekvivalent lägenhet för omhändertagande av dagvatten från flerfamiljshus, D	52	56
Grundavgift för nyttjare av endast vatten:		
Mätarstorlek 2,5, kr per mätare	590	637
Mätarstorlek 6, kr per mätare	1 359	1 468
Mätarstorlek 10, kr per mätare	2 826	3 052
Leverans av dricksvatten, kr/kbm	10,3	11
Grundavgift för nyttjare av endast avlopp:		
Mätarstorlek 2,5, kr per mätare	590	637
Mätarstorlek 6, kr per mätare	1 359	1 468
Mätarstorlek 10, kr per mätare	2 826	3 052
Rening av spillvatten, kr/kbm	31,3	33,8
Årsavgift för sprinklerförsörjning, privat brandpost eller motsvarande, anslutning 100 mm	1 832	1 979
Särskild taxa för svårbehandlat avloppsvatten:		
Sedimenterbar substans (SS), kr/kg	5,5	5,9
Biokemisk syreförbrukning (BOD ₇), kr/kg	5,5	5,9
Avgifter för specifika åtgärder:		
Nedtagning och uppsättning av vattenmätare av/på stängning av servisventil för t.ex. frysrisk *	1 835	1 982
Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare, stängning/öppning av servisventil p.g.a. obetald faktura *	1 835	1 982
Byte av skadad mätare (t.ex. sönderfrusen). Ny mätare ingår i priset *	2 293	2 476
Förgäves besök vid avtalad tid *	827	893
Avläsningsavgift, platsbesök för avläsning av vattenmätare *	820	886
Service av villapumpstation vid stopp/störning orsakat av fastighetsägaren *	820	886
Avdrag ström till pump vid LTA station *	485	524

* Tillägg debiteras för åtgärder utförda utanför ordinarie arbetstid med 50%.

Renhållningstaxa

Renhållningstaxa med tillämpningsanvisningar

KS/2021:476, gäller 2022

Nedan visas exempel på de vanligaste priserna, fullständig prislista återfinns i KS/2021:476.

Exempeltaxa/avgift, kr	2024	2025
Fast grundavgift	950	988
Villa, källsortering mat- och restavfallsbehållare 140 liters 26 ggr/år	210 + 1 220	218 + 1 165
Villa, källsortering mat- och restavfallsbehållare 140 liters 13 ggr/år	210 + 710	218 + 738
Fritidshus, källsortering mat- och restavfallsbehållare 140 liter hämtning 9 ggr/år	80 + 410	83 + 426

Prislista för Sunne kommuns markinnehav och markåtkomst

KS/2020:641, gäller tills vidare

Markupplåtelser

Priser för användning av offentlig plats (exkl. moms).

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Uteservering i centrala Sunne, kr/kvm/säsong/år	44	*
Uteservering utanför centrala Sunne, kr/kvm/säsong/år	23	*
Brygga, kommersiell verksamhet <6 båtar, kr/brygga	3 348	*
Båtbrygga, kommersiell verksamhet 6 båtar eller fler, kr/brygga	5 581	*
Brygga, privat eller föreningsverksamhet <6 båtar, kr/brygga	1 673	*
Båtbrygga, privat eller föreningsverksamhet 6 båtar eller fler, kr/brygga	3 348	*
Reklamskyltar <2 kvm, kr/skylt	2 232	*
Reklamskyltar 2 kvm eller större, kr/skylt	3 348	*
Övriga, tillfälliga upplåtelser för kommersiellt ändamål för företag och föreningar, kr/tillfälle**	1 673	*
Uppställning bodar för politiskt eller ideellt ändamål		
Reklampelare för politiskt eller ideellt ändamål <2 månader		

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers KPI för föregående år

** med tillfälliga menas upplåtelser om högst 7 dagar.

Om avgiften inte framgår ovan ska den uppgå till minst det som är lägst av:

- 5 % av marknadsvärdet per år, marknadsvärdet bestäms av auktoriserad värderare.
- kommunens egna kostnader för marken + 10 % i administrativa kostnader

Nyttjanderätter

Priser för arrenden och nyttjanderätter (exkl. moms)

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Jordbruksmark >4 ha sammanhängande areal (upplåtelseid 3 år eller mer), kr/ha	779	*
Jordbruksmark <4 ha sammanhängande areal (upplåtelseid 3 år eller mer), kr/ha	557	*
Jordbruksmark ej detaljplan >4 ha sammanhängande areal (upplåtelseid <3 år), kr/ha	557	*
Jordbruksmark ej detaljplan <4 ha sammanhängande areal (upplåtelseid <3 år), kr/ha	334	*
Jordbruksmark inom detaljplan (högst 1 år), kr/ha	334	*
Tillägg för mark med stödrätter, kr/ha	334	*
Betesmark, kr/ha	111	*
Jakträtt, all jakt, kr/jakträtt	2 232	*
Jakträtt, småvilt, kr/jakträtt	1 117	*
Parkering inom centrala Sunne, kr/plats	2 255	*
Parkering utanför centrala Sunne, kr/plats	1 837	*
Motorvärmarruttag inkl. förbrukning, kr/uttag	1 339	*
Brygga, kommersiell verksamhet <6 båtar, kr/brygga	3 349	*
Båtbrygga, kommersiell verksamhet 6 båtar eller fler, kr/brygga	5 581	*
Brygga, privat eller föreningsverksamhet <6 båtar, kr/brygga	1 673	*
Båtbrygga, privat eller föreningsverksamhet 6 båtar eller fler, kr/brygga	3 348	*
Uteservering i centrala Sunne, kr/kvm	44	*
Uteservering utanför centrala Sunne, kr/kvm	23	*
Camping	5 % av marknadsvärdet	*
Tillfällig campingplats, max 4 veckor, kr/kvm/vecka **	1 117	*
Reklamskyltar <2 kvm, kr/skult	2 232	*
Reklamskyltar 2 kvm eller större, kr/skylt	3 349	*
Uppställning bodar för politiskt eller ideellt ändamål		
Reklampelare för politiskt eller ideellt ändamål <2 månader		

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers KPI för föregående år

** min 1 ha, min 1 vecka och max 4 veckor, avgift tas ut 1 000 kr upp till och med 1 ha, därefter 1 000 kr för varje

påbörjad ha. Upplåtelse tiden är minst en vecka, veckorna räknas som hela veckor (7 dagar), varje påbörjad vecka räknas som en vecka dvs. 8, 15 och 22 dagar räknas som 2, 3 respektive 4 veckor.

Om avgiften inte framgår ovan ska den vara årlig och ska uppgå till minst det som är lägst av:

- 5 % av marknadsvärdet per år, marknadsvärdet bestäms av auktoriserad värderare.
- kommunens egna kostnader för marken + 10 % i administrativa kostnader

Samtliga avgifter ovan ska uppräknas med konsumentprisindex (KPI) från år två om upplåtelsen gäller för mer än 1 år.

Parkeringsavgift sköter Securitas. Avgiften är 300 kr för vanlig felparkering och 600 kr för felparkering på handikapplats.

Kostnaden för fordonsvrak är densamma som kommunen betalar till bärgaren och finns därför inte reglerad i någon taxa.

Taxa för torgplatser och torghandel

	2024	2025
Sunne		
Pris/tillfällig dag, kr/plats/dag	100	100
Fast plats månad, 3-31 nyttjade torgdagar inom en period av 31 dagar, kr/plats/månad	300	300
Fast plats kvartal, 10-90 nyttjade torgdagar inom en period av 90 dagar kr/plats/kvartal	700	700
Fast plats år, 40-365 nyttjade torgdagar inom 365 dagar kr/plats/år	2 500	2 500
Gräsmark, Lysvik, Västra Ämtervik		
Pris/tillfällig dag kr/plats/dag	75	75
Fast plats månad, 3-31 nyttjade torgdagar inom en period av 31 dagar kr/plats/månad	225	225
Fast plats kvartal, 10-90 nyttjade torgdagar inom en period av 90 dagar kr/plats/kvartal	525	525
Fast plats år, 40-365 nyttjade torgdagar inom 365 dagar kr/plats/år	1 875	1 875
Annat nyttjande av allmän plats, eller torghandelsplats större än 27 kvm		
Sunne kr/kvm/tillfälle	10	10
Gräsmark, Lysvik, Västra Ämtervik kr/kvm/tillfälle	7,5	7,5
Ström och el (inklusive skatt och avgifter)		
1-fas uttag kr/tillfälle	50	50
3-fas uttag kr/tillfälle	250	250

Taxa inom ram för plan- och bygglagen under kommunstyrelsens verksamhet

KS/2020:202, gäller tills vidare

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Tidsersättning	935	*

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers PKV för föregående år

Miljö- och byggnämnden (MBN)

Avgifterna räknas upp enligt PKV i oktober. Avgifterna som beslutas i Miljö- och byggnämnden ska revideras under året (enligt statliga direktiv), och kan därför komma att göras om helt.

Plan- och bygglovstaxa

KS/2014:478, gäller tills vidare

Plan- och bygglagen ger möjligheter för miljö- och byggnämnden att ta ut en avgift i ärenden om plan, lov, förhandsbesked och anmälan samt för nybyggnadskarta, framställning av arkivbeständiga handlingar eller andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder. Nämnden kan dessutom ta ut en avgift för planbesked, villkorsbesked och ingripandebesked, tekniska samråd och slutsamråd, tillsynsbesök på byggarbetsplatsen och kungörande av beslut om lov eller förhandsbesked i post- och inrikes tidningar. I ärenden om detaljplan ska avgiften även täcka kostnader för program, om ett sådant behövs.

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Plan- och byggtaxa, kr/h	1 210	*

* Taxan räknas ut med en formel som tar hänsyn till prisbasbelopp och lön

Livsmedelstaxa

KS/2019:687, gäller tills vidare

Taxan gäller avgifter för Sunne kommuns kostnader för offentlig kontroll, prövning och registrering enligt EU:s bestämmelser inom livsmedelsområdet, livsmedelslagen (2006:804), lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805) samt de författningar, inklusive förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, som meddelats med stöd av denna lagstiftning.

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Timavgift, årlig offentlig kontroll, kr/timme	1 260	*
Timavgift, övrigt, kr/timme	1 018	*

* Kommer att räknas om helt till 2024 enligt förändringar från Livsmedelsverket.

Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område

KS/2019:689, gäller tills vidare

Taxan gäller avgifter för Sunne kommuns kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU:s förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde, bland annat vad gäller naturvård och kulturvård, skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, vattenverksamhet, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, avfall och producentansvar.

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Timavgift, kr/timme	1 090	*

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers PKV för föregående år

Taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel

KS/2019:416, gäller tills vidare

Taxan gäller avgifter för Sunne kommuns kostnader för prövning och tillsyn enligt alkohollagen (2010:1622), lag om tobak och liknande produkter (2018:2088) samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730), och de föreskrifter som meddelats med stöd av dessa lagar.

Folköl/alkohol

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Folköl:		
Anmälan om handel med eller servering av folköl, per försäljnings- eller serveringsställe	1 106	*
Alkohol:		
ansökan om stadigvarande tillstånd för försäljning av alkohol	11 056	*
ansökan om stadigvarande tillstånd för försäljning av alkohol då den kommer in inom 3 månader efter avslagsbeslut som grundar sig på underkänt kunskapsprov	5 528	*

ändring av befintligt stadigvarande tillstånd för servering av alkohol	4 422	*
prövning av ägarförändring och/eller ägarbyte	2 211	*
tillfällig ändring i innevarande tillstånd, kan beviljas upp till 4 dagar	1 106	*
Ansökan om gemensam serveringsyta för stadigvarande tillstånd, kr per sökande.	3 317	*
Ansökan om tillfälligt tillstånd för servering av alkohol till allmänheten	6 633	*
Ansökan om tillfälligt tillstånd för servering av alkohol till allmänheten (innehavare av serveringstillstånd i kommunen)	4 422	*
tillfälligt tillstånd vid pausservering	2 670	*
tillfälligt tillstånd för servering av alkohol till slutet sällskap 1000 kr vid första ansökningstillfället.	1 106	*
tillfälligt tillstånd, för upprepade ansökningstillfällen under kommande 12 månader, kr per tillstånd	534	*
prövning ny lokal vid catering	1 068	*
tillfälligt tillstånd gemensam serveringsyta, kr per sökande	2 136	*

Kostnad för kunskapsprov ingår i ansökningsavgiften i de fall kunskapsprov är ett krav för tillståndet. Ovanstående avgifter tas ut i förskott och återbetalas inte vid avslag på ansökan.

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers PKV för föregående år

Tobaksvaror

Taxa/avgift, kr	2024	2025
ansökan om stadigvarande tillstånd för försäljning av tobaksvaror	8 845	*
prövning av ändringar såsom ägarförändring och/eller ägarbyte	2 211	*
anmälan av om försäljning av e-cigaretter och påfyllningsbehållare, kr per försäljningsställe	1 068	*
tillfälligt tillstånd för försäljning av tobaksvaror (till exempel marknad eller festival)	4 422	*

Ovanstående avgifter tas ut i förskott och återbetalas inte vid avslag på ansökan.

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers PKV för föregående år

Avgift för tillsyn

6 § Årlig avgift tas ut för planerad tillsyn av verksamheter som bedriver:

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Folköl, anmälningspliktig handel med eller servering av folköl. Tillsynsavgift, kr per försäljnings- eller serveringsställe. Årliga avgiften tas ut från och med det år som följer efter det att anmälningspliktig verksamhet påbörjats med undantag för § 8.	1 602	*
Alkohol, tillståndspliktig verksamhet med servering av alkohol. Den årliga tillsynsavgiften består av en fast avgift och en rörlig avgift om 0,3 % av redovisad alkoholomsättning. Årliga avgiften tas ut från och med det år som följer efter det att den tillståndspliktiga verksamheten påbörjats med undantag för § 8.	3 204	*
Tobaksvaror, tillståndspliktig försäljning av tobaksvaror. Tillsynsavgift, kr per försäljningsställe. Årliga avgiften tas ut från och med det år som följer efter det att den tillståndspliktiga verksamheten påbörjats med undantag för § 8.	5 340	*
Tobaksvaror, anmälningspliktig försäljning av elektroniska cigaretter och/eller påfyllningsbehållare. Tillsynsavgift, kr per försäljningsställe. Årliga avgiften tas ut från och med det år som följer efter det att anmälningspliktig verksamhet påbörjats med undantag för § 8.	1 602	*
Receptfria läkemedel, handel med vissa receptfria läkemedel. Tillsynsavgift, kr per försäljningsställe. Årliga avgiften tas ut från och med det år som försäljningen påbörjats.	1 602	*

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers PKV för föregående år

Årlig tillsynsavgift, kombinationsavgifter för tobaksvaror och liknande produkter, folköl och receptfria läkemedel

Taxa/avgift, kr	2024	2025
Tillståndspliktig försäljning tobaksvaror + ytterligare produktgrupp, kr/år	5 340 + 1 068	*
Flera produktgrupper (ej tillståndspliktig försäljning tobaksvaror), kr/år	1 602 + 1 068	*

* Taxan indexjusteras årligen med oktobers PKV för föregående år

Bilaga 3. Intern kontrollplan

Kommunledningsstab

Process (rutin/system)	Styrdokument	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning
Exit-samtal	Kompetensförsörjningsplan	Att kommunen har erbjudit	HR-chef	1 ggr/år	Stickprov	Kommunchef	3 Möjlig/ allvarlig
GDPR	Dataskyddsförordningen	Felaktig hantering av personuppgifter	Dataskyddsombud	1 ggr/år	Incidentrapport	Personalchef	4 Sannolik/ Allvarlig

Samhällsbyggnad

Process (rutin/system)	Styrdokument	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning
Regelbunden tillsyn av allmänna lekplatser	Checklistor	Kontroll av regelbunden tillsyn av allmänna lekplatser	Enhetschef	1 ggr/år	Komplett kontroll	Samhällsbyggnadschef	4 Sannolik/ Allvarlig
Utbetalning av bidrag	Riktlinjer för kommunalt ekonomiskt stöd till föreningar och organisationer	Kontroll av att riktlinjer följs vid utbetalning av bidrag	Utvecklingsledare	1 ggr/år	Stickprov	Samhällsbyggnadschef	3 Möjlig/ Allvarlig

Lärande och utbildning							
Process (rutin/system)	Styrdokument	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning
Mottagande och övergångar av elever	Kommungemensamma rutiner för pedagogisk kontinuitet	Att rutiner följs	Kvalitets-samordnare	1 ggr/termin	Stickprov	Skolchef	2 Möjlig/ kännbar
Särskilt stöd grundskola F-9	Skollagen	Att åtgärdsprogram upprättas och följs	Kvalitets-samordnare	4 ggr/år	Stickprov	Skolchef	3 Möjlig/ allvarlig
Kränkande behandling	Skollagen	Att rutiner och planer följs	Kvalitets-samordnare	4 ggr/år	Stickprov	Skolchef	3 Möjlig/ allvarlig

Socialtjänst							
Process (rutin/system)	Styrdokument	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning
Basala hygienrutiner	Lagar och rutiner	Att laga och rutiner följs	Hygienombud	3 ggr/år	Följsamhetsmätning	Enhetschef	4 Sannolik/ allvarlig
Baspersonalens dokumentation i Life Care	Lagar och rutiner	Att laga och rutiner följs	Enhetschef	10 ggr/år	Granskning månadsvis, rapport till socialchef 2 ggr/år	Socialchef	3 Möjlig/ allvarlig
Frisknärvaro	Lagar och rutiner Enligt riskorienterat arbetssätt	Att laga och rutiner följs	Enhetschef	4 ggr/år	Följsamhetsmätning, stickprov	Socialchef	4 Sannolik/ allvarlig
Efterlevnad planering i hemtjänsten	Planering och rutiner	Att rutiner följs	Enhetschef	2 ggr/år	Stickprov	Socialchef	3 Möjlig/ allvarlig

Miljö- och bygglovsnämnd						
Process (rutin/system)	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning
Handläggningsrutiner	Handläggningsrutiner utarbetas och hålls aktuella	Enhetschef	3-4 ggr/år 1 ggr/mån	Tid avsätts förarbete med rutiner Avstämning av hanterade ärenden under föregående månad	MBN	4 sannolik/ allvarlig
Myndighetsutövning	Korrekt och rättssäker handläggning av inkomna ärenden till myndigheten	Enhetschef	1 ggr/år Vid behov Vid nyanställning	Stickprov på delegeringsbeslut En kollega granskar beslut/tjänsteskrivelser Nyanställda ges beslutanderätt efter 6 mån eller när chef bedömer lämpligt	MBN	3 Möjlig/ allvarlig
Opartiskhet	Risk för jäv, intressekonflikt, muta	Enhetschef	Ta upp på APT 2 ggr/år När risk föreligger Vid risk	Information till alla medarbetare om jäv och muta Byte av handläggare när risk föreligger Nyttja samarbetsavtal med Torsby, Hagfors och Karlstad (livsmedel)	MBN	4 Sannolik/ allvarlig

Överförmyndarnämnden							
Process (rutin/system)	Styrdokument	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Frekvens	Metod	Rapportering till	Riskbedömning
Fakturahantering	Ekonomi	Kontrollera att inte fel fakturor belastar ÖFN-kontot	Utsedda intern kontrollanter från nämnden	1 ggr/år Höst	Kontrollera årets samtliga fakturor	Överförmyndarnämnden	2 Möjlig/ kännbar
Rättssäkerhet huvudmän	Lagar och rutiner	Kontrollera att förvaltarskap inte pågår om behov inte längre föreligger	Samtliga medarbetare/ledamöter	1 ggr/år Höst	Genomgång av samtliga pågående förvaltarskap	Överförmyndarnämnden	3 Möjlig/ allvarlig
Rättssäkerhet huvudmän	Lagar och rutiner	Kontrollera att redovisningar granskas inom rimlig tid	Utsedda intern kontrollanter från nämnden	1 ggr/år Höst	Uppföljning i verksamhetssystem	Överförmyndarnämnden	3 Möjlig/ allvarlig
Uppdaterade medarbetare och nämndledamöter	Personal/nämndledamöter	Genomgång av utbildningar	Samtliga medarbetare/ledamöter	1 ggr/år Höst	Se till att rätt kompetens finns för att minimera risken för felaktiga beslut	Överförmyndarnämnden	3 Möjlig/ allvarlig

Resultatet av granskningen återrapporteras till kommunstyrelse och fullmäktige i samband med delårs-/årsbokslut.

VÄSENTLIGHET (konsekvens)	Poäng			RISK (sannolikhet)
	Allvarlig	2	3	
Kännbar	1	2	3	
Försumbar	0	1	2	
	Osannolik	Möjlig	Sannolik	